

La pregària de Mailer

Ara que fa poc més d'un any que es va morir el gran Norman Mailer, escriptor incandescent, jueu de Brooklyn, home de mil baralles, partidari violent de causes justes o injustes, m'han arribat unes ratlles inoblidables d'aquest protagonista incansable del món contemporani, americà essencial, intel·ligent fins al límit, brutal, apassionat, gran bevedor, gran vividor, gran femeller i, estranyament, una miqueta místic. "Amics meus –demanava– eviteu de pregar per mi." Perquè l'altra cara de la pregària és que rarament rep cap resposta: generalment, recorda, les pregàries no són escoltades, i quan ho són, es considera una espècie de miracle. Sàvia consideració, la veritat de la qual està a l'abast de tothom: feu una enquesta sumària amb els parents i coneguts. Ja se sap –això ho dic jo, no Mailer– que els predicadors evangèlics, nord-americans o sud-americans, afirmen el contrari: demaneu favors i els tindreu de seguida; demaneu èxit, diners, salut i sereu escoltats com a prova del vostre entusiasme. Primer, passeu per caixa. Jo imagine el Senyor, afirma Mailer, quan escolta que li demanem: "Oh, Déu, fes que guanye el meu equip!", quina cara deu fer. "Si ens hem d'acostar a Déu –afirma l'escriptor–, trobar un sentit a Déu darrere de les paraules, trobe perfectament concebible que la divinitat de què parle preste atenció a la sinceritat transcendental. De tant en tant, després d'haver treballat en una novel·la, t'arriba una recensió escrita de manera tan intel·ligent i que s'aproxima tant a allò que havies intentat fer o, millor encara, ofereix tals intuïcions a les quals tu mateix no havies arribat, que t'il·lumina a tu mateix i la teua obra. Un crític així em dóna més plaer que l'acte mateix d'escriure." A mi em sembla fascinant que l'escriptor trobe una relació directa entre la sinceritat transcendental i la il·luminació produïda per una crítica intel·ligent: si jo haguera de demanar un favor a l'Esperit Sant, potser seria aquest, més que cap altre. "És per això –continua Mailer– que pense que hi ha persones

Joan Francesc Mira

que contempen l'existència, preguen Déu en profunditat i estan qualificades per a fer-ho. No són mesquines. Allò que deteste de la pregària és que sovint siga tan àvida i superficial. La major part de les vegades és per a obtenir

un avantatge immerescut: jo sóc una mica cretí, Déu, però potser Tu m'ajudaràs perquè jo t'ho demane.

El cas és que en algunes religions els fidels preguen molt, en unes altres poc o gens. Els budistes, per exemple, recorda Mailer, en comptes de pregar un déu aspiren al nirvana. Però el nirvana, diu, tant si existeix com si no, no té cap atractiu. Recorda que parlava amb un amic budista, i al cap de poc es va deixar anar a un furor educat: i només després de poques copes, assegura. "Vosaltres, budistes, parleu sempre del no-res, de com arribar al no-res", que li va dir. I va afegir: "Com a escriptor, et puc dir que visc amb el no-res cada minut que treballo. Estic assegut a la taula d'escriure, i durant la primera mitja hora no hi ha res. És un no-res que he de travessar per arribar a alguna idea. Tu no parles realment del no-res. El no-res és un estat terrible! Per què no parles d'allò que vertaderament vas buscant, que és l'inefable?" L'amic, com a bon budista, es va limitar a somriure. Precisament ara, diu també, hi ha un guerra feroç entre nosaltres i l'islam. Jo no ho diria així, però Mailer no era gens correcte políticament. I si hi ha un fenomen particular que caracteritza l'islam, afegeix, és justament el de la pregària col·lectiva cinc vegades el dia. O ara mateix, recordem, que fa pocs dies s'acabà el Ramadà, i milions de pelegrins preguen alhora a la Meca. "Posen el front en terra –diu–, alcen les natges cap al cel, i preguen. I nosaltres, occidentals, els mirem amb suficiència. Tendim a considerar aquests gestos una mica exagerats..." Segurament, podem concloure, segurament: poden ser exagerats, però ells preguen cada dia, preguen amb convicció, nosaltres no. No sabem, al final, a quin equip donarà Déu la victòria. O potser la donarà als escriptors, que preguem en el buit, i no sabem a qui.

"Si hi ha un fenomen particular que caracteritza l'islam, afegeix, és justament el de la pregària col·lectiva cinc vegades el dia. O ara mateix, recordem, que fa pocs dies s'acabà el Ramadà, i milions de pelegrins preguen alhora a la Meca. 'Posen el front en terra –diu–, alcen les natges cap al cel, i preguen. I nosaltres, occidentals, els mirem amb suficiència'"